

FORSLAG TIL FINANSLOV 2020

Iværksæt en national handlingsplan for pårørende

Alvorlig, langvarig sygdom eller handicap hos ens nærmeste giver bekymringer, sorg, stress og store praktiske udfordringer. Det kan i længden være udmattende og gøre det svært for pårørende at forblive raske, passe normale gøremål som fx at gå på arbejde og opretholde et normalt socialt liv. Hvis pårørende skal have mulighed for at være en stabil ressource for dem, de er tæt på og samtidig skal kunne passe godt på sig selv, er der behov for en særlig indsats.

Forslag

Ældre Sagen foreslår, at der afsættes 175 mio. kr. i 2020 til at iværksætte en national handlingsplan, der kan:

- Styrke pårørendes retstilling
- Sikre pårørende let adgang til støtte og viden
- Indsamle viden om og udvikle metoder til at skabe et bedre samarbejde mellem pårørende og medarbejdere.
- Skabe en bedre familie-/arbejdslivsbalance for erhvervsaktive pårørende

Uddybning

Pårørendes retsstilling skal styrkes

- Det skal skrives ind i service- og sundhedsloven, at kommuner og regioner har pligt til at støtte pårørende. Siden maj 2009 har svenske kommuner haft lovfæstet pligt til at tilbyde støtte til personer, som plejer, støtter eller hjælper en nærtstående. Lovgivningen har givet et øget fokus på pårørende.

Pårørendes adgang til støtte og viden gøres nemmere

- Pårørende skal tilbydes en "startpakke", som består af tilbud om regelmæssige møder med en pårørendevejleder, kursus i mestring, samt viden og værktøjer til at håndtere livet som pårørende. Vi foreslår, at der afsættes 50 mio. kr. til at udvikle en startpakke til pårørende.
- Alle kommuner og hospitaler skal ansætte pårørendevejledere, der kan støtte og rådgive pårørende. I kommunerne burde dette kunne finansieres for værdighedsmidlerne, hvoraf 60 mio. kr. årligt er øremærket til pårørende i perioden 2018-2021.
- Mulighederne for aflastning og afløsning skal forbedres. Vi foreslår, at der afsættes en søgepulje på 100 mio. kr., som kommunerne kan anvende til at forbedre rammerne og normeringen på aflastningspladserne og til at lempe visitationskravene. Konsekvensen af ringe aflastning og afløsning kan meget vel være, at den svækkede eller syge hurtigere må flytte til en dyr plejehjemsplads, og/eller at den pårørende selv risikerer at blive syg.

- Vejledninger til lovgivning om hjemmehjælp, plejehjem, aflastning og afløsning samt orlovsordninger gøres meget lettere forståelige og formidles, så både pårørende og medarbejdere på alle niveauer har kendskab til, hvilke tilbud om støtte, hjælp og aflastning pårørende har ret til.
- Kommunerne forpligtes til at etablere en form for pårørendeportal, der kan give et nemt og hurtigt overblik over, hvilke pårørendetilbud kommunen har. Vi foreslår, at der afsættes 15 mio. kr. til dette initiativ.

Videnscenter om pårørende

- Der mangler en national indsamling af viden om pårørende på tværs af alder og diagnoser. Vi foreslår derfor, at der afsættes 10 mio. kr. i 2020 og 5 mio. kr. årligt de følgende år til et videnscenter om pårørende, der kan:
 - Forske i pårørendes vilkår og udfordringer.
 - Indsamle, kategorisere og udbrede viden om pårørende fra egne og andre aktørers undersøgelser.
 - Forske i værdien af forskellige typer af støttende interventioner og udvikle metoder til at støtte, involvere og samarbejde med pårørende.

Familie- og arbejdslivsbalance

- For erhvervsaktive pårørende kan balancen mellem familieliv og arbejdsliv være en udfordring. Der er behov for at iværksætte tiltag, så pårørende har mulighed for at påtage sig de opgaver, de gerne vil, uden at de derved belaster deres arbejdsliv eller indtjeningsmuligheder.

Vi foreslår:

- At EU's direktiv om fem årlige omsorgsdage til pårørende i en dansk kontekst fortolkes og implementeres, så det passer på den danske familiemodel, og at der gives lønkomensation.
- At der under alle former for orlov optjenes pension.
- At pårørende, der påtager sig plejeopgaver i større omfang, kan få vejledning om hvilke konsekvenser beslutningen har for deres fremtidige arbejdsmarkedstilknytning, økonomi og bolig.

Fakta

- 22 % af danskerne i den erhvervsaktive alder er pårørende.
 - 32 % oplever, at det er belastende for dem at hjælpe.
 - 57 % hjælper, fordi de oplever, at den offentlige hjælp er utilstrækkelig.
 - Hver 4. bliver psykisk påvirket, og hver 5. bliver fysisk påvirket.
 - 42 % kender ikke til de eksisterende offentlige støttemuligheder.
 - 20 % oplever, at det påvirker deres indtægt negativt at være pårørende.
 - 9 % har meldt sig syge for at kunne hjælpe en, de er tæt på.
 - 16 % har meldt sig syge, fordi deres helbred blev påvirket af deres rolle som pårørende.
- (Kilde: "Pårørende på arbejdsmarkedet" KMD, Ældre Sagen og Pårørende i Danmark 2018)*

- Det svenske Nationale Kompetencecenter for anhöriga (NKA) blev oprettet i 2008. NKA indsamler viden om pårørende og arbejder for at udvikle og implementere metoder og værktøj til at støtte pårørende.

(Kilde : <http://www.anhoriga.se/om-oss/sa-har-arbetar-vi/>)